

Zastavení exekuce

Cílem rozhodnutí vydaného správním orgánem podle § 5 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník je ochrana faktického stavu; z tohoto pohledu má rozhodnutí jen předběžnou povahu, kdykoliv později lze podat návrh u soudu a domáhat se soudní ochrany (návrh u soudu však podán být nemusí). Soud v takovém případě rozhoduje o ochraně subjektivních práv a odpovídajících nároků, tj. vydá rozhodnutí o právním vztahu a rozhoduje s konečnou platností (rozhodnutí správního orgánu není pro soud rozhodnutím prejudiciálním a současně rozhodnutí podle § 5 obč. zák. není res iudicata ve vztahu k řízení soudnímu). Je-li soudem určen závazně právní stav, uvede se faktický stav do souladu s rozhodnutím soudu. Rozhodnutí správního orgánu podle § 5 obč. zák. je exekučním titulem, na základě něhož lze exekuci nařídit tehdy, nedojde-li k obnově předešlého pokojného stavu. Byla-li exekuce nařízena (resp. byl-li již soudní exekutor pověřen k vedení exekuce) a poté soud rozhodl ve věci samé, je třeba exekuci zastavit, neboť rozhodnutím soudu rozhodnutí správního orgánu ztratilo účinnost (§ 268 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.). To vše ovšem platí za předpokladu, že soud rozhodoval o skutkově shodné situaci.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 1983/2017, ze dne 6.10.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněného M. L., zastoupeného JUDr. J.S., advokátem se sídlem v Š., proti povinnému R. L., zastoupenému Mgr. M.K., advokátem se sídlem v Š., provedením prací a výkonů, vedené u Okresního soudu v Šumperku pod sp. zn. 6 Nc 1115/2006, o dovolání povinného proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 30. 3. 2016, č. j. 40 Co 697/2015-394, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Šumperku usnesením ze dne 3. 11. 2008, č. j. 6 Nc 1115/2006-172, zamítl návrh povinného na zastavení exekuce a současně zamítl i návrh povinného na odklad exekuce.

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci usnesením ze dne 30. 3. 2009, č. j. 40 Co 134/2009-194, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Odvolací soud stejně jako soud prvního stupně dospěl k závěru, že povinný nesplnil povinnost uloženou mu exekučním titulem (rozhodnutím Městského úřadu Hanušovice ze dne 15. 9. 2005, č. j. 5816-práv/Zt/05, vydaným v souladu s § 5 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník ve znění účinném do 31. 12. 2012, dále též jen „obč. zák.“), tj. obnovit předešlý pokojný stav a umožnit nerušené užívání cesty, zčásti umístěné na parcele zastavěná plocha a nádvoří, parcele zastavěná plocha a nádvoří a parcele ostatní plocha, v k. ú. V., k průchodu a průjezdu vozidel k rekreační chalupě v k. ú. V. Pokojný stav je i nadále narušován provedenými stavebními úpravami, přičemž jiný přístup k chalupě oprávněného není vzhledem k silně svahovitému terénu možný. Uvedl, že oprávněný se nemusí opětovně domáhat umožnění nerušeného užívání cesty přímo u povinného (požádat jej o průchod či průjezd přes pozemky). Podkladové rozhodnutí správního orgánu je vykonatelné i přesto, že neukládá povinnost manželce povinného, jež má dotčené pozemky ve společném jmění s povinným; nastolený pokojný stav totiž narušil povinný, on je proto pasivně legitimován. Odvolací soud neshledal ani důvod k odkladu provedení exekuce, uvedl, že pod sp. zn. 16 C 196/2005 je u Okresního soudu v Šumperku vedeno řízení o žalobě oprávněného a jeho manželky proti povinnému a jeho manželce na zřízení věcného břemene ve prospěch vlastníka nemovité věci v k. ú. V., spočívajícího v právu cesty přes pozemky zastavěná plocha a nádvoří, zastavěná plocha a nádvoří a ostatní plocha. V projednávané věci je však

vykonáváno rozhodnutí orgánu státní správy podle § 5 obč. zák., jehož cílem je ve zkráceném řízení účinně zajistit předběžnou právní ochranu před zřejmým zásahem do posledního pokojného (faktického) stavu a zabezpečit pořádek a klid mezi dotčenými osobami. Rozhodne-li později soud, jenž závazně určí právní stav, ztrácí předchozí rozhodnutí orgánu státní správy účinnost. Vykonávané rozhodnutí tudíž nemá žádnou přímou spojitost s očekávaným rozhodnutím soudu.

Usnesení odvolacího soudu bylo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, č. j. 20 Cdo 4920/2009-266, zrušeno ve výroku, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně o zamítnutí návrhu povinného na zastavení exekuce, a věc byla v tomto rozsahu vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Jinak dovolání odmítl. Nejvyšší soud uvedl, že důvodem pro přijetí rozhodnutí podle § 5 obč. zák. (exekučního titulu) bylo znemožnění průchodu a průjezdu ke své nemovité věci oprávněnému tím, že povinný postavil na přístupovou cestu svůj automobil a dále tím, že průchod a průjezd znemožnil oplocením cesty. Nesplnění povinnosti proto nelze spojit s dalšími stavebními úpravami provedenými povinným. Dospěl k závěru, že z odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu nevyplývá, zda oplocení provedené povinným opravdu znemožňuje oprávněnému průjezd a průchod k jeho rekreační chalupě. Nejvyšší soud uzavřel, že v tomto rozsahu je proto rozhodnutí odvolacího soudu nepřezkoumatelné.

Poté odvolací soud znovu o věci jednal a usnesení okresního soudu ve výroku, jímž byl zamítnut návrh povinného na zastavení exekuce, zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení. Uzavřel, že je třeba, aby okresní soud provedl šetření o skutečnostech potřebných pro úsudek, zda předmětné oplocení oprávněnému skutečně znemožňuje průchod a průjezd k jeho rekreační chalupě. Dále uvedl, že pokud okresní soud v této souvislosti bude provádět dokazování a provedené důkazy hodnotit, bude třeba, aby ve věci nařídil jednání a účastníkům dal možnost se k provedeným důkazům vyjádřit.

Okresní soud v Šumperku následně věc znovu projednal a usnesením ze dne 30. 7. 2015, č. j. 6 Nc 1115/2006-367, rozhodl, že návrh povinného na zastavení exekuce se zamítá. Okresní soud uzavřel, že z provedených důkazů považuje jednoznačně za prokázané, že doposud nebyl obnoven pokojný stav, který zde panoval před 28. 5. 2005, kdy měl oprávněný volný přístup ke svým nemovitým věcem (k rekreační chalupě). Oplocení vybudované povinným nadále brání oprávněnému příchodu a průjezdu k jeho rekreační chalupě. Nebylo prokázáno, že by exekučním titulem uložená povinnost byla splněna, případně že by zanikla, anebo se stala nevymahatelnou. Rovněž nebylo prokázáno, že by se exekuční titul stal neúčinným.

Krajský soud napadeným rozhodnutím usnesení soudu prvního stupně potvrdil, když shodně jako okresní soud dospěl k závěru, že obsah spisu svědčí pro závěr, že ze strany povinného dosud nedošlo ke splnění povinnosti uložené mu vykonávaným exekučním titulem, tj. obnovit předešlý pokojný stav a umožnit oprávněnému nerušené užívání cesty k průchodu a průjezdu k jeho rekreační chalupě. Ostatně v podaném návrhu na zastavení exekuce povinný ani netvrdí, že by tuto povinnost splnil. Krajský soud uvedl, že námitkou povinného týkající se aktivní a pasivní legitimace se v dané věci zabýval již Nejvyšší soud ve svém zrušujícím usnesení, když uzavřel, že orgány veřejné správy při rozhodování podle § 5 obč. zák. nezkoumají právní vztahy, ale vycházejí z faktického stavu. Není proto podstatné, jaké jsou právní vztahy k pozemkům, přes něž má být průjezd a průchod zajištěn. Odvolací soud neshledal důvodnou ani námitku povinného, že v mezidobí bylo pravomocně rozhodnuto o žalobě na zřízení věcného břemene, a proto již rozhodnutí správního orgánu (exekuční titul) neobstojí, neboť již bylo pravomocně rozhodnuto o vlastní občanskoprávní podstatě celé věci. Okresní soud v Šumperku sice v řízení vedeném pod sp. zn. 16 C 196/2005 zřídil ve prospěch oprávněného věcné břemeno spočívající v právu cesty přes pozemky povinného, nicméně v důsledku kasačních rozhodnutí soudů vyšších stupňů dosud nebylo s konečnou platností rozhodnuto o právním stavu věci.

Usnesení odvolacího soudu napadl povinný včasným dovoláním, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla řešena a to, zda je důvodem pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. b) o. s. ř. skutečnost, že rozhodnutí správního orgánu o uložení povinnosti obnovit pokojný stav dle § 5 obč. zák. pozbylo účinnosti tím, že bylo pravomocně rozhodnuto o žalobě oprávněného na zřízení věcného břemene (tedy o vlastní občanskoprávní podstatě celé věci), byť následně (v důsledku dovolání povinného) došlo ke zrušení pravomocného rozhodnutí o žalobě oprávněného na zřízení věcného břemene, tedy rozhodnutí o občanskoprávní podstatě věci. Dovolatel považuje za nesprávné právní posouzení věci závěr soudu, že exekuční titul se nestal neúčinným. Povinný je přesvědčen, že byť bylo pravomocné rozhodnutí o zřízení věcné břemene následně zrušeno rozhodnutím Nejvyššího soudu, nemělo toto automaticky za následek také obnovení účinnosti rozhodnutí správního orgánu (exekučního titulu). Podle povinného neúčinný exekuční titul sice po formální stránce zůstává platným, ale je již nezpůsobilým podkladem pro vymáhání jím uložené povinnosti, neboť ztratil svou právní účinnost. Exekuce tak měla být podle § 268 odst. 1 písm. b) o. s. ř. zastavena. Povinný rovněž uvedl, že exekučním titulem mu byla uložena nejednoznačně specifikovaná povinnost, když mu není zřejmé, co konkrétního má vykonat. Povinný předestírá dovolacímu soudu další dosud neřešenou otázku, zda stavbou oplocení jen na svých pozemcích, uzavírající obydlí, může dojít k narušení pokojného stavu, který by byl nadřazen ústavnímu právu na ochranu obydlí. Závěrem navrhl, aby Nejvyšší soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (srov. část první, čl. II, bod 7 zákona č. [404/2012](#) Sb. a část první, čl. II, bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“.

Dospěl k závěru, že dovolání je přípustné, neboť právní otázka ztráty účinnosti rozhodnutí vydaného podle § 5 obč. zák. po vydání rozhodnutí ve věci samé v občanském soudním řízení a zastavení exekuce dosud nebyla dovolacím soudem ve všech souvislostech vyřešena; dovolání však není důvodné.

Podle § 5 obč. zák. ve znění účinném do 31. 12. 2012 došlo-li ke zřejmému zásahu do pokojného stavu, lze se domáhat ochrany u příslušného orgánu státní správy. Ten může předběžně zásah zakázat nebo uložit, aby byl obnoven předešlý stav. Tím není dotčeno právo domáhat se ochrany u soudu.

Cílem rozhodnutí vydaného správním orgánem podle § 5 obč. zák. je ochrana faktického stavu; z tohoto pohledu má rozhodnutí jen předběžnou povahu, kdykoliv později lze podat návrh u soudu a domáhat se soudní ochrany (návrh u soudu však podán být nemusí). Soud v takovém případě rozhoduje o ochraně subjektivních práv a odpovídajících nároků, tj. vydá rozhodnutí o právním vztahu a rozhoduje s konečnou platností (rozhodnutí správního orgánu není pro soud rozhodnutím prejudiciálním a současně rozhodnutí podle § 5 obč. zák. není res iudicata ve vztahu k řízení soudnímu). Je-li soudem určen závazně právní stav, uvede se faktický stav do souladu s rozhodnutím soudu.

Rozhodnutí správního orgánu podle § 5 obč. zák. je exekučním titulem, na základě něhož lze exekuci nařídit tehdy, nedojde-li k obnově předešlého pokojného stavu. Byla-li exekuce nařízena (resp. byl-li již soudní exekutor pověřen k vedení exekuce) a poté soud rozhodl ve věci samé, je třeba exekuci zastavit, neboť rozhodnutím soudu rozhodnutí správního orgánu ztratilo účinnost (§ 268 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.). To vše ovšem platí za předpokladu, že soud rozhodoval o skutkově shodné situaci.

V souzené věci je exekučním titulem rozhodnutí Městského úřadu Hanušovice ze dne 15. 9. 2005, č. j. 5816-práv/Zt/05, kterým byla povinnému uložena povinnost obnovit předešlý pokojný stav a

umožnit nerušené užívání cesty, z části umístěné na zastavěné ploše a nádvoří, zastavěné ploše a nádvoří a ostatní ploše, katastrálního území V., k průchodu a průjezdu vozidel k rekreační chalupě, na stavební ploše, katastrálního území V., a to do tří dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí. Důvodem vydání tohoto rozhodnutí byla skutečnost, že ze strany povinného R. L. byl dne 28. 5. 2005 narušen pokojný stav tím, že znemožnil průchod a průjezd k rekreační chalupě, na stavební ploše katastrálního území V. tím, že tam postavil svůj osobní automobil a zakázal vstupovat oprávněnému a E. L. na pozemky povinného a také je ohrožoval fyzickým napadením (č. l. 52 spisu Okresního soudu v Šumperku).

Rozhodnutím, které podle názoru dovolatele bylo důvodem ztráty účinnosti exekučního titulu, je rozsudek ze dne 11. 2. 2009, č. j. 16 C 196/2005-162, kterým Okresní soud v Šumperku zřídil ve prospěch žalobců M. L. a A. L., jako vlastníků rekreační chalupy na pozemku, zastavěná plocha a nádvoří, v katastrálním území V. věcné břemeno spočívající v právu cesty přes pozemky ve vlastnictví žalovaných, zastavěná plocha a nádvoří, ostatní plocha, zastavěná plocha a nádvoří a trvalý travní porost, trvalý travní porost, v katastrálním území V., v obci M. M. (dále jen „předmětné nemovitosti“), a to v rozsahu vymezeném v geometrických plánech, které jsou nedílnou součástí rozsudku soudu prvního stupně. Rozsudek byl následně potvrzen rozsudkem Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 5. 11. 2009, č. j. 12 Co 192/2009-206. Oba rozsudky však byly na základě rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. 22 Cdo 1714/2010, zrušeny a věc vrácena Okresnímu soudu v Šumperku k dalšímu řízení.

Otázkou tedy zůstává, zda vydáním shora uvedeného rozsudku došlo ke ztrátě účinnosti rozhodnutí Městského úřadu Hanušovice, popř. jaký vliv má na ztrátu účinnosti skutečnost, že oba rozsudky nižších soudů byly zrušeny rozhodnutím Nejvyššího soudu.

Dle názoru dovolacího soudu vydáním rozsudku o zřízení věcného břemene ve prospěch M. L. a A. L. spočívajícího v právu cesty přes pozemky ve vlastnictví povinného a jeho manželky ke ztrátě účinnosti exekučního titulu nedošlo. Rozhodnutí o zřízení věcného břemene znamená v podstatě vyřešení sporu o to, zda žalobci mohou užívat ve výroku uvedené pozemky ve vlastnictví povinného a jeho manželky k tomu, aby se dostali ke své rekreační chalupě. Naproti tomu rozhodnutí správního orgánu ukládá povinnost povinnému umožnit oprávněnému užívání uvedených pozemků (tomu může povinný bránit přesto, že oprávněnému bylo zřízeno věcné břemeno odpovídající právu cesty). Byť zřízení věcného břemene a možnosti užívání cesty spolu souvisí, nelze uzavřít, že rozhodnutím soudu o zřízení věcného břemene exekuční titul pozbyl účinnosti.

Z tohoto důvodu je proto bez významu, že rozhodnutí nalézacího soudu (stejně jako rozhodnutí odvolacího soudu) týkající se zřízení věcného břemene bylo v dovolacím řízení zrušeno a okresní soud rozhoduje (popř. již rozhodl) o věci znova.

Zpochybňuje-li povinný vykonatelnost exekučního titulu tím, že stanovená povinnost není jednoznačně specifikována, pak tuto námitku vznáší až v dovolacím řízení (srov. obsah odvolání na č. l. 381); v dovolání však nové skutečnosti uplatňovat nelze (§ 241a odst. 6 o. s. ř.).

Spojuje-li povinný přípustnost dovolání i s otázkou, zda stavbou oplocení jen na svých pozemcích uzavírající obydlí, může dojít k narušení pokojného stavu, který byl nadřizen ústavnímu právu na ochranu obydlí, je třeba dodat, že v rámci exekučního řízení již nelze věcnou správnost exekučního titulu přezkoumávat (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2010, sp. zn. 20 Cdo 3277/2010).

Protože rozhodnutí odvolacího soudu je správné (byť odvolací soud svůj závěr týkající se účinnosti exekučního titulu odůvodnil tím, že v důsledku zrušení rozhodnutí nižších stupňů dosud nebylo ve

sporu rozhodnuto), postupoval Nejvyšší soud podle § 243d písm. a) o. s. ř. a dovolání jako nedůvodné zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)
- [Územní plán](#)
- [Základní vzdělávání \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)